

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۳۹

تاریخ جلسه: ۱۳۹۷/۱۰/۰۳

ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح

محل تشکیل جلسه:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان

تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۲۶ نفر

موضوع مورد بررسی (دستور کار)

- ارائه گزارش جناب آقای مونسان دبیر محترم کمیسیون هماهنگی بانکهای از عملکرد سیستم بانکی استان شامل:
- ۱- آخرین وضعیت بهره مندی بخشهای مختلف اقتصادی استان به تفکیک کشاورزی، صنعت، معدن، تجارت تعاون، در برنامه پنجم و دوساله برنامه ششم از تسهیلات بانکی به همراه تحلیلی از نقاط قوت و ضعف آن و ارائه راهکارهای بهبود در چارچوب قوانین و مقررات مربوطه
 - ۲- ارائه گزارشی از منابع و مصارف تسهیلات و میزان رسوب سرمایه گذاری در استان طی چهار ساله اخیر همراه با نقاط قوت و ضعف و راهکارهای بهبود
 - ۳- گزارش اقدامات صورت گرفته در ارتباط با مصوبات دبیرخانه و شورای گفت و گوی استان مرتبط با سیستم بانکی طی سه ساله اخیر
 - ۴- ارائه تحلیلی از نقاط قوت و ضعف آخرین اصلاحات قانون چک و چگونگی انجام حمایت های لازم از بنگاههای اقتصادی در شرایط موجود با توجه به اصلاحات صورت گرفته
- سایر موارد در حوزه بانکی

طرح موضوع دستور جلسه:

- موضوعات بانکی، مالیاتی و تامین اجتماعی؛ چند چالش اساسی فعالان بخش خصوصی به شمار می آیند؛ یکی از گلابه های بخش خصوصی موضوع توزیع منابع بانکی در بخش های مختلف در استان است؛ بانک مرکزی سهم تسهیلات دهی به حوزه های گوناگون را ابلاغ کرده و این موضوع یکی از مواردی است که بخش خصوصی دنبال می کند. طبق آمار، سهم بخش های کشاورزی و صنعت خراسان رضوی از تسهیلات بانکی کاهش یافته و سهم بخش خدمات افزایش داشته که در این زمینه بخش خصوصی گلابه هایی دارد. البته این آمار بدون دخالت پرداخت تسهیلات یک و نیم میلیارد دلاری به اشتغال روستایی است.
- آمارها نشان می دهد که منابع و مصارف بانکی در خراسان رضوی هم خوانی لازم را ندارد؛ این درحالیست که در برخی از استانها این نسبت بیش از عدد ۱۰۰ است و آن استانها علاوه بر منابع موجود خود، از سایر نقاط هم منابع بانکی می گیرند و عملاً رسوب منابع در آنها بالاست؛ اما در استان خراسان رضوی علی رغم روند صعودی، منابع و مصارف هم خوانی لازم را ندارند و در سال های گذشته این نسبت حدود ۵۰ درصد بود و حالا به بیش از ۶۰ درصد رسیده است.

- با توجه به اصلاحات جدید قانون صدور چک و تبعاتی که به دنبال داشته، قانون گذار اجازه داده این قانون برای واحدهای دچار مشکل اقتصادی تا حداکثر یکسال با تصویب شورای تامین استان اجرایی نشود که در برخی از استانها مانند استان فارس شورای تامین این موضوع را مصوب کرده است. در استان خراسان رضوی نیز موضوع در حال پیگیری است.
- دبیر محترم کمیسیون هماهنگی بانک های خراسان رضوی گزارشی از عملکرد سیستم بانکی استان از ابتدای قانون برنامه پنجساله پنجم به شرح زیر در جلسه ارائه نمود:
 - در سال ۹۰ سهم بخش کشاورزی از تسهیلات ۱۰,۹ درصد بود، این رقم در سال ۹۵ به ۱۱,۴ درصد، در سال ۹۶ به ۹,۷ درصد و در ۸ ماهه امسال به ۹,۶ درصد رسید؛ امسال استان به دنبال توسعه رویکرد تسهیلاتی در بخش کشاورزی است، فراز و نشیب در چند سال گذشته موجب کاهش سهم کشاورزی شده است.
 - در بخش صنعت و معدن، میزان تسهیلات از کل منابع بانکی استان در سال ۹۰، ۲۲,۵ درصد بود، این رقم در پایان سال ۹۵، ۱۲,۷ درصد، در سال ۹۶، ۱۴,۷ درصد و در ۸ ماه امسال ۱۴,۷ درصد بوده و قطعا تا پایان سال جاری روندی افزایشی در این بخش ادامه خواهد داشت.
 - سهم بخش مسکن و ساختمان از تسهیلات بانکی استان در سال ۹۰، ۴۰,۸ درصد بود؛ این سهم در سال های ۹۶-۹۵ و ۸ ماهه امسال به ترتیب به ۳۸,۲، ۳۲,۹ و ۳۱,۲ درصد رسید. بخش خدمات بازرگانی نیز در سال ۹۰، ۱۶,۹ درصد از تسهیلات استان را به خود اختصاص داده بود که این رقم در سال ۹۵، ۳۴,۴ و ۸ ماهه امسال ۳۴,۴ درصد بود.
 - تسهیلات قرض الحسنه در حوزه های ازدواج، کمیته امداد و بهزیستی اعطا شده است؛ سهم تسهیلات قرض الحسنه در سال ۹۰، ۷,۵ درصد بود که این رقم در سال ۹۶ به ۷,۷ و در ۸ ماهه امسال به ۸,۷ درصد رسید؛ این درحالیست که جذب منابع قرض الحسنه در استان ۳ درصد و مصرف ۶ درصد است و در سایر بخش ها رشد منابع کمتر از ۹ درصد و رشد مصارف ۲۶ درصد است.
 - رشد مانده مصارف سیستم بانکی استان در بخش کشاورزی نسبت به سال قبل ۱۰ درصد، در بخش صنعت و معدن ۱۲ درصد، در بخش مسکن و ساختمان ۶,۸ درصد، در بخش بازرگانی و خدمات ۱۳,۹ درصد و در حوزه قرض الحسنه ۲۶,۴ درصد بوده و در تسهیلات صادراتی رشد منفی وجود داشته است.

- در کل مصارف بانکی استان در ۸ ماهه سال جاری ۱۱,۷ درصد رشد وجود داشته که این میزان در مدت مشابه سال گذشته ۱۲,۱ درصد بود. مقایسه حجم تسهیلات پرداختی سیستم بانکی استان در ۸ ماه امسال نسبت به پارسال هم رشد ۳۰ درصدی را نشان می دهد و قدر مطلق رشد کل تسهیلات پرداختی ۴۱ هزار و ۲۸۱ میلیارد ریال است.
- از نقاط قوت عملکرد سیستم بانکی استان در زمینه بهره مندی بخش های مختلف اقتصادی می توان به نسبت منابع به مصارف اشاره کرد که این عدد در سال ۹۵، ۶۰,۴ درصد بوده و در سال ۹۶ به ۶۲,۳ و در ۸ ماهه امسال به ۶۳,۴ درصد رسیده است. در مجموع نسبت منابع به مصارف در استان در حال رسیدن به حد استاندارد است، ضمن اینکه باید توجه داشت حجم عظیمی از تسهیلاتی که به معادن سنگان خواب اعطا شده، از منابع بانکی در تهران بوده و مربوط به منابع بانکی استان نیست، در غیر این صورت مصارف بانکی خراسان رضوی به بیش از ۱۰۰ درصد می رسید.
- حجم تسهیلات به بخش مولد اقتصادی در استان رشد قابل توجهی داشته است؛ در سال جاری تسهیلات دهی به بخش بازرگانی و خدمات به زیر ۱۰ درصد رسیده، از طرفی مصارف نیز در بخش اشتغالزایی بهزیستی، کمیته امداد و مشاغل خانگی رشد داشته است؛ به طوری که در ۸ ماهه اول سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته، قدر مطلق رشد تعداد تسهیلات برای کمیته امداد ۸۴۶ درصد و برای بهزیستی ۳۳۱ درصد بوده و در مشاغل خانگی هم افزایش چشمگیری وجود داشته است.
- در زمینه بهره مندی بخش های مختلف اقتصادی استان از تسهیلات بانکی نقاط ضعفی نیز وجود دارد از جمله: عدم همگرایی دستگاه های اجرایی در تقسیم سهم تسهیلات عدم بهره مندی استان از منابع صندوق توسعه که رقم بسیار ناچیزی از آن در استان مصرف شده است، عدم برخورداری برخی از فعالان اقتصادی از منابع بانکی و از طرف دیگر استفاده برخی از واحدها از منابع اغلب بانک ها (براساس آمار، برخی از واحدهای تولیدی از همه بانک ها وام گرفته اند و برخی از واحدها در این زمینه مظلوم واقع شده اند.) تشویق بدحسابان با اعطای امتیازات قانونی طی سنوات اخیر که منجر به افزایش مطالبات شده است، عدم وجود مزایای ملموس و تاثیرگذار تشویقی برای افراد خوش حساب که تعهدات خود را به موقع پرداخت می کنند و جذب منابع بانکی به سمت موسسات غیرمجاز به علت پرداختن سودهای غیرمعارف و بی ضابطه که این

موضوع در منابع و مصارف ایجاد انحراف می کند؛ به طوریکه منابع بانک های منضبط به سمت موسسات غیرمنضبط می رود و در انتهای سال بانک ها را در بخش منابع با مشکل مواجه می نماید.

- سیستم بانک ها معتقد است که چارچوبی برای تعیین سهم بخشها در استان وجود ندارد و این نکته مهمی است که به عنوان نقشه راه استان، میزان نیاز بخش ها به تسهیلات را باید به سیستم بانکی اعلام نمود همچنین باید بررسی شود که برای باقیمانده نسبت منابع به مصارف و رسوب بیشتر چه باید کرد و چه موانعی را باید از میان برداشت؟
- سهم بخش کشاورزی از تسهیلات بانکی در قانون های برنامه توسعه مشخص شده اما به هیچ عنوان تحقق نیافته است. صنعت هنوز شرایط ویژه ای پیدا نکرده و کشور برای پیشرفت نیازمند نجات بخش کشاورزی است. بسیاری از کارخانجات در بخش های مختلف تعطیل و نیمه فعالند و بسیاری از آن ها نیازمند مواد اولیه ای هستند که در بخش کشاورزی تامین می شود. از برنامه سوم توسعه تاکنون در بحث کیفی کشاورزی برنامه ریزی شد؛ در بحث کیفی عدد و رقم مطرح نیست تا براساس آن تسهیلات داده شود و از زمانی که بحث کیفی مطرح شد رکود در پرداخت تسهیلات به این بخش ایجاد شد.
- غیرتخصصی بودن بانک های عامل در پرداخت تسهیلات را می توان دلیل افزایش فرایند پرداخت به بخش کشاورزی دانست؛ مشکلات مربوط به وثیقه معتبر و کافی و نحوه ارزیابی آن ها نیز در پرداخت تسهیلات به این بخش مشکل ساز شده و بانک ها در این زمینه قوانین دست و پاگیری دارند.
- عدم ارائه تسهیلات سرمایه در گردش به طریقی که قبلا از تسهیلات صندوق توسعه ملی استفاده کرده اند، به عنوان یکی دیگر از مشکلات حوزه کشاورزی مطرح است و پیشنهاد می شود یارانه سود تسهیلات بانکی در بخش کشاورزی افزایش یابد.
- رقم تسهیلات پرداخت شده در سال های ۹۵ و ۹۶ از محل تسهیلات رونق تولید که از سیاست های دولت است، به بخش صنعت و معدن بیش از ۸۰۰ میلیارد تومان اعلام شده که البته رقم بیش از این بوده و لازم است اصلاح شود. از طرفی، در آمارهای مربوط به تسهیلات ارائه شده به بخش صنعت نیز عمدتاً مشخص نشده که تسهیلات در چه حوزه هایی از این بخش اعطا شده و مربوط به سرمایه ثابت بوده، یا سرمایه در گردش و...

- اگر اعطای تسهیلات بانکی به بخش های مختلف به فراخور سهم بخش ها در تولید ناخالص داخلی استان باشد، وضعیت بهتری بوجود خواهد آمد. همچنین پیشنهاد می شود تمهیداتی برای واحدهای خوش حساب در نظر گرفته شود زیرا همیشه کمک های مالی (در قالب بخشودگی ها و معافیت ها) به واحدهای بدحساب بوده است.
- استان در سهم دهی به بخش های مختلف از تسهیلات بانکی در چرخه ای معیوب قرار گرفته است؛ بخش های مولد در درازمدت پایه ریزی اقتصاد را دارند و با توجه به وضعیت اشتغال در استان، باید نگاه ویژه ای به این موضوع شود. اگر بخشی رشد می کند، الزاما به معنای شکوفا بودن آن نیست، افزایش تسهیلات به معنای رشد نیست و اگر به طور کامل برآورد شود، این رشد در برخی از بخش ها منفی خواهد بود.
- بانک ها در شرایط کنونی می توانند تا ۸۰ درصد منابع خود را در قالب تسهیلات ارائه کنند و بانک کشاورزی در استان در همین حدود عمل کرده است و رتبه بانک کشاورزی استان در جذب منابع و سرمایه گذاری بین اول تا سوم در کشور است. گردش مالی بانک کشاورزی در خراسان رضوی ۴۰ هزار میلیارد تومان است.
- سود بانکی مصوب شورای پول و اعتبار ۱۸ درصد و برای همه بخش هاست، در صورتی که بخش تولید ککش پرداخت این میزان سود تسهیلات را ندارد و لازم است حداقل برای بخش تولید مزایایی در نظر گرفته شود. این موضوع به سرعت جذب منابع در بخش تولید هم کمک می کند. در واقع، وقتی می توان از سیستم بانکی انتظار تامین منابع و تسهیلات مورد نیاز را داشت تا برگشت منابع به خوبی صورت بگیرد.
- انتظار این است که خراسان رضوی به عنوان استانی اثرگذار در کشور، میانگین منابع به مصارف بانکی را رعایت کند؛ اما امروز ظرفیت تولید اکثر کارخانجات ما به دلیل عدم تامین اعتبار برای خرید مواد اولیه مورد نیاز خود، به زیر ۳۰ درصد رسیده است. در موضوع رعایت آیین نامه های بانک مرکزی هم بانک های استان علی رغم صراحت قانون و تاکید دستگاههای نظارتی و قضایی استان با روش هایی از دادن صورت حساب تسهیلات به مشتری سرباز می زنند که برای این موضوع باید اقدام عملی انجام شود.
- سهم بخش صنعت از تسهیلات بانکی خراسان رضوی بسیار ناچیز است و اگر نسبت منابع به مصارف به طور دقیق آسیب شناسی شود، آثار مثبتی به دنبال خواهد داشت. طبق تجربه از سال ۹۵ بخش زیادی از این تسهیلات جذب بخش صنعت نمی شود و اگر سهم صنایع کوچک، متوسط یا بزرگ از تسهیلات دریافتی تحلیل شود، بسیاری از موارد روشن

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۳۹

تاریخ جلسه: ۱۳۹۷/۱۰/۰۳

ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح

محل تشکیل جلسه:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان

تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۲۶ نفر

- می شود و به این آسیب شناسی کمک می کند. بسیاری از واحدهای کوچک توان جذب سرمایه را ندارند. از طرفی، نوع و ترکیب تسهیلات پرداختی موضوع مهمی است؛ نقش بخش خصوصی در ترکیب جذب تسهیلات باید فعال تر شود زیرا بخش خصوصی در سال های اخیر به خوبی نتوانسته تسهیلات را جذب کند.
- دبیرخانه کمیسیون هماهنگی بانک های استان به کمک دستگاههای اجرایی، قضایی و بخش خصوصی ۱۷ مانع بخش خصوصی را در شبکه بانکی احصاء و راهکارهای رفع آن را با کمک مدیران بانکی استخراج و برای مرکز ارسال نمود.
 - واحدهای تولیدی تحت تملک بانک ها در استان که در ده سال اخیر به فروش نرفته اند، یکی از مشکلات موجود است و با توجه به اینکه این واحدها منابع کشور و ملی هستند این مشکل باید رفع شود.
 - پرداخت تسهیلات صندوق توسعه نیز باید به استان ها تفویض اختیار شود زیرا بعضا دو سال طول می کشد تا پرداخت صورت بگیرد و این باعث از توجیه افتادن فرایندها می شود؛ و باید این موضوع در شورای گفتگو مطرح و تصمیم گیری شود.
 - در ۸ ماهه امسال ۳ هزار میلیارد ریال تسهیلات در استان پرداخت شده است.
 - با توجه به ماده ۵ مکرر قانون صدور چک بانکهها دیگر اجازه افتتاح حساب و خدمات دادن به افرادی که چک برگشتی دارند را ندارد و اعطاء تسهیلات که در مرحله بعد این موضوعات قرار دارد بشدت دچار مشکل می شود که بایستی بصورت جدی مورد توجه قرار گیرد.

جمع بندی و مصوبات:

ردیف	مصوبات جلسه	مسئول پیگیری	مهلت پیگیری
۱	ضرورت رعایت سهم هر یک از بخش های اقتصادی توسط سیستم بانکی مورد تاکید اعضا قرار گرفت و مقرر شد هر یک از دستگاههای اجرایی متولیان بخشها و تشکلهای بخش خصوصی پیرامون عدم جذب موثر تسهیلات در بخشهای کشاورزی، صنعت معدن و صادرات بررسی و نظرات کارشناسی به همراه راهکارهای جذب بیشتر ارائه نموده و در خصوص سهم بخش و نیاز به سهم مربوطه اظهار نظر نمایند تا پس از بررسی و جمبندی های بعدی به شورای گفت و گو پیشنهاد گردد.	سازمان صنعت، معدن و تجارت استان، سازمان جهاد کشاورزی استان، بخش های خصوصی مرتبط	۱۵ روز
۲	دلایل عدم جذب منابع به نسبت سهم پیش بینی شده در بخشهای صنعت و معدن و کشاورزی مورد بررسی قرار گرفت و با توجه به اینکه بر این موضوع تاکید گردید که نرخ های حداقل ۱۸ درصد سیستم بانکی موجب می گردد تا بخش های تولیدی توان بازپرداخت آن را نداشته باشند لذا مقرر شد تا به شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی پیشنهاد گردد مطابق با برنامه های قبل بانک مرکزی نرخ سود تسهیلات را در بخش ها بصورت جداگانه تعیین و ابلاغ نموده تا تسهیلات بانکی اثربخشی لازم را در حوزه تولید داشته باشد.	دبیرخانه شورا	جلسه شورا
۳	با توجه به دستورالعمل های بانک مرکزی مبنی بر ارائه یک نسخه از صورت حساب به مشتریان توسط بانک ها دبیرخانه شورا بر اجرای این دستورالعمل در استان تاکید نمود و در صورت وجود مصادیق عدم ارائه صورتحساب مقرر گردید موضوع از طریق کمیسیون هماهنگی بانک های استان پیگیری شود.	کمیسیون هماهنگی بانک های استان	مستمر
۴	موضوع عضویت بانکها و موسسات غیر دولتی در کمیسیون هماهنگی بانکها مجددا مورد تاکید قرار گرفت و مقرر شد از طریق بانک مرکزی پیگیری شود.	کمیسیون هماهنگی بانک های استان	یکماه
۵	نسبت مصارف به منابع بانکی استان هر چند طی سالهای ۱۳۹۵ لغایت ۸ ماهه ۹۷ از رشد مثبتی برخوردار بوده است اما تلاش برای جذب	کمیسیون هماهنگی بانک های استان	مستمر

		منابع بانکی استان مورد تاکید قرار گرفت و مقرر شد موانع موجود مورد بررسی قرار گرفته و راهکارهای بهبود ارائه گردد .	
یک هفته	شورای تامین استان	با توجه به اوضاع و احوال بنگاههای اقتصادی در شرایط موجود، اجرای قانون جدید چک می تواند بسیاری از بنگاههای اقتصادی را دچار مشکل نموده و زمینه اخلاص در امنیت اقتصادی را فراهم نماید لذا به اتفاق آراء توافق شد تا به شورای تامین استان پیشنهاد گردد بندهای الف ، ج ، و د ماده ۵ کرر در ارتباط با بنگاههای اقتصادی با در نظر گرفتن معیارهایی نظیر میزان تولید و صادرات بنگاه و تعداد افراد شاغل، به مدت یکسال از تاریخ ابلاغ به حالت تعلیق درآید .	۶
یک ماه	سازمان محترم برنامه و بودجه استان، کمیسیون هماهنگی بانک های استان	مقرر گردید تا از طریق سازمان محترم برنامه و بودجه استان آخرین وضعیت سهم هر یک از بخش های اقتصادی استان در اقتصاد استان استعلام و در روند تعیین سهم تسهیلات بانکی بعنوان یکی از معیارها مورد بررسی اقدام قرار گیرد .	۷
یک ماه	دبیرخانه شورا	موضوع واگذاری و فعال شدن بنگاههای اقتصادی در تملک بانکها با عنایت به مصوبات قبلی و طرح موضوع در شورای گفت و گوی مرکز مورد تاکید قرار گرفت از آنجائیکه از نظر سیستم بانکی یکی از موانع امکان واگذاری، ماده ۳۷ قانون تامین اجتماعی می باشد لذا مقرر شد در جلسه ای با دعوت از تامین اجتماعی و سیستم بانکی موانع موجود برطرف و راهکارهای اصلاحی که موجبات تسریع در روند واگذاریها را فراهم می نماید پیگیری شود.	۸
مستمر	کمیسیون هماهنگی بانک های استان	موضوع مدت زمان بازپرداخت سرمایه در گردشگری مطرح گردید و مقرر شد مصوبات پیشنهادی قبلی شورا مجددا پیگیری شود .	۹
یک ماه	استانداری	ضرورت بهره مندی هرچه بیشتر استانها از تسهیلات صندوق توسعه ملی مورد تاکید قرار گرفت و با توجه به طولانی بودن فرآیند پذیرش و بررسی و تصویب طرح ها در صندوق توسعه ملی پیشنهاد شد تا بخشی از اختیارات صندوق به استانها تفویض شود .	۱۰

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی
استان خراسان رضوی

شماره جلسه: ۳۹

تاریخ جلسه: ۱۳۹۷/۱۰/۰۳

ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح

محل تشکیل جلسه:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان

تعداد اعضا حاضر در جلسه: ۲۶ نفر

۱۰ روز	تشکلهای بخش خصوصی ، دستگاههای اجرایی استان، سیستم بانکی	تقدیر و تشویق از فعالان اقتصادی خوش حساب و عدم مزایای ملموس و تاثیرگذار تشویقی در این ارتباط مورد بررسی و تاکید قرار گرفت و مقرر گردید هر یک از تشکلهای بخش خصوصی ، دستگاههای اجرایی استان، سیستم بانکی پیشنهادات لازم که می تواند زمینه ترغیب و تشویق فعالان خوش حساب را فراهم نماید حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ صورتجلسه ارائه نمایند تا پس از بررسی های لازم در دبیرخانه به شورای گفت و گو پیشنهاد شود .	۱۱
یک ماه	تشکلهای بخش خصوصی	تغییر مستمر الویت های کالایی در ثبت سفارش و انتشار لیست های مکرر در خصوص کالاهای معاف از پرداخت مابه التفاوت ارز مورد گلایه سیستم بانکی و برخی فعالان اقتصادی قرار گرفت و مقرر شد مراتب به مبادی ذیربط به منظور جلوگیری از تغییرات منعکس شود .	۱۲